

КАМЕРНИЙ ДІАЛОГ НАЦІОНАЛЬНИХ АКАДЕМІЙ: ОДЕСА – ЛЬВІВ

У цьому році виповнилося 60 років кафедрі камерного ансамблю та квартету Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка. Проектуючи історичний проміжок часу на людський вік, ми найчастіше підсумовуємо здобутки, творчі надбання, розуміючи, що це певний «час збирання каміння». Якщо ж мова йде про шістдесятиріччя творчо-педагогічного колективу – цей етап сприймається початковою кількістю шаблів, що має попереду довгий шлях до мистецького Олімпу.

Маючи честь бути запрошеними на святкування ювілею, присутні усвідомлювали якою молодою, натхненою, сповненою новітніми ідеями є ця кафедра. Високий творчий потенціал колективу яскраво проявився як у вагомій кількості дослідницьких розробок на Всеукраїнській науково-практичній конференції «*Камерно-інструментальний ансамбль: історія і сучасність*», що відбувалася в рамках святкування цієї знаменної події, так і в урочистому концерті камерної музики, де до уваги слухачів були представлені студентські ансамблеві склади з різноманітною програмою та великим стилістичним обсягом.

Наукові дослідження учасників конференції «*Камерно-інструментальний ансамбль: історія і сучасність*» охоплювали майже всю географію України – від Івано-Франківська та Дрогобича, до Києва, Львова, Харкова, Донецька, Одеси.

Творчий внесок делегації Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової у процес наукового розвитку камерно-ансамблевої проблематики складала чотири доповіді: професора Е. Р. Дагілайської – «Камерно-інструментальна музика в Одесі ХІХ – початку ХХ ст. та її представники», приват-доцента Н. С. Бузанової – «*Творча багатогранність постаті Василя Повзуна впродовж його мистецького життя*», доцента Л. І. Повзун – «*Генезис поняття*

камерності в інструментально-ансамблевих жанрах», в. о. доцента Л. В. Зими – «Феномен просторово-часової організації у фортепіанних квінтатах поставангарду», що знайомили присутніх з історією кафедри камерного ансамблю та науковими розробками одеситів.

Колектив кафедри камерного ансамблю та квартету ОНМА імені А. В. Нежданової щиро привітав колег зі Львова з ювілеєм, побажав творчого натхнення, талановитих студентів, нових цікавих ідей у створенні єдиного камерно-ансамблевого виконавського простору України.

Пленарне засідання відкривав ректор ЛНМА імені М. В. Лисенка, народний артист України, член-кореспондент НАМУ, професор І. М. Пилатюк з доповіддю «Український камерно-інструментальний ансамбль на сучасному етапі», який відзначив, що за цей період на кафедрі камерного ансамблю та квартету виросло, виховалося на традиціях львівської школи камерного виконавства, творчо і науково сформувалося не одне покоління камералістів-виконавців, науковців, педагогів, що продовжують гідно служити загальній справі музичного мистецтва. Доповідач зацентрував увагу на тому, що в останні роки значно позвавилась наукова активність кафедри, викладачі прагнуть не лише шукати нових ефективних форм концертних виступів та дидактичних методів, але й залишити історію українського камерно-інструментального виконавства для нащадків, увіковічену в монографіях, статтях і розвідках.

Доцентом кафедри камерного ансамблю, кандидатом мистецтвознавства Н. О. Дикою була репрезентована нова збірка Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка «Камерно-інструментальний ансамбль: історія, теорія, практика», випуск 25, що є вже другою, започаткованою кафедрою камерного ансамблю та квартету з поміж серії видань наукових досліджень ЛНМА. Наукова збірка покликана презентувати не лише дослідження істориків, культурологів, музикознавців та музикантів-практиків, а й ознайомити також з діяльністю кафедри камерного ансамблю та квартету ЛНМА імені М. В. Лисенка, з її історією, з видатними особистостями, які там працювали, з камерно-інструментальними ансамблями, з науковими інтересами і досягненнями львівського камерного виконавства і педагогіки сьогодення, з перспективами та планами на майбутнє. Наукова збірка, присвячена актуальним питанням вітчизняної музикознавчої науки та камерно-ансамблевій проблематиці, стала закономірним результатом плідних зусиль талановитих музикантів – виконавців, педагогів, дослідників, що істотно доповнюють

панораму львівської камерно-інструментальної спадщини і сьогодення та накреслюють шляхи розвитку цієї захоплюючої сфери мистецтва у майбутньому.

На пленарному засіданні конференції було порушено багато актуальних тем: *«Роль педагогічно-освітнього процесу кафедри камерного ансамблю та квартету у підготовці професійних кадрів»* (А. В. Микитка, зав. кафедрою камерного ансамблю та квартету ЛНМА ім. М. В. Лисенка); *«Український камерно-інструментальний ансамбль як предмет досліджень сучасного музикознавства»* (А. К. Терещенко, доктор мистецтвознавства, професор, член-кореспондент НАМУ, провідний науковий співробітник відділу музикознавства ІМФЕ ім. М. Рильського НАН України); *«Історико-філософські засади камерно-інструментального ансамблювання у світлі регіональної традиції»* (Л.О. Кияновська, доктор мистецтвознавства, професор, зав. кафедрою історії музики ЛНМА ім. М. В. Лисенка); *«Камерно-інструментальна творчість діаспори»* (доповідь С. С. Павлишин, доктор мистецтвознавства, професор, зав. кафедрою композиції ЛНМА ім. М. В. Лисенка) тощо.

У секційних засіданнях також прозвучало багато актуальних питань камерно-ансамблевої проблематики, що підкреслило значну роль інструментально-ансамблевої музики у сучасній культурі, її затребуваність в творчості композиторів та у виконавців та дозволило долучитися учасникам до різних сторін камерно-інструментальної творчості, яка, на думку професора Любові Кияновської, є найбільш інтелектуалізованою за самою своєю діалогічною природою, наближеністю до мудрої бесіди рівноправних учасників, *«провокує до вираження тих глибоких філософських думок і естетичних категорій, які в інших жанрах, призначених для інших виконавських складів, розкриваються або значно більш опосередковано – як у оркестровій звучності, або ховаються за «егоцентризмом» сольного інструменту чи соліста на тлі оркестрового супроводу. Жодний інший жанр так як камерно-інструментальний, не може вразити чистотою ліній, що взаємодоповнюють одне одного, представити вишукану гру розуму, який розглядає світ з різних позицій, досягаючи у цьому абсолютної гармонії і досконалості, не використовуючи здебільшого для цього зовнішніх ефектів, а перебуваючи у сфері глибокого занурення у духовний вимір».*

Представникам кафедри камерного ансамблю та квартету Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової ювілей запам'ятався надзвичайною гостинністю, привітною увагою органі-

заторів до своїх колег з інших міст. З особливою зацікавленістю одесити спілкувалися з найактивнішим організатором святкування, доцентом кафедри камерного ансамблю ЛНМА Ніною Орестівною Дикою, оскільки наступний рік буде ювілейним для одеської кафедри камерного ансамблю, яка має свою особливу історію, виконавські та наукові здобутки, власні традиції камерно-ансамблевого музикування і готова до творчого діалогу з колегами.

“Instrumental chamber music in Odessa XIX – early XX century ... and its representatives” by Professor E.G. Dagilayskoi, “Creative versatility of the personality of Vasil Povzun throughout his creative life”, by private-docent N.S. Buzanova, “The genesis of the concept of chamber music in the genres of instrumental ensemble” by Associate Professor L.I. Povzun, “The phenomenon of spatial-temporal organization in piano quintets post-vanguard” by Associate Professor L.V. Zima. They provided the participants with a history of Chamber Ensemble and scientific Odessa residents’ developments. The team of Chamber Ensemble and Quartet OSMA named after Nezhdanov sincerely congratulated our colleagues from Lviv, wished inspiration, talented students, new and interesting ideas in the creation of a single Chamber Ensemble performing space of Ukraine.

The plenary session was opened by the rector LNMA named after Lysenko, People's Artist of Ukraine, member-reporter of NAM of Ukraine, Professor I.M. Pilatyuk with the report “Ukrainian chamber instrumental ensemble at the current stage”, in which it was noted that the department of chamber ensemble and quartet has grown, and was brought up in the traditions of the Lviv school of Chamber Music, creatively and scientifically formed a generation of chamber’s people-artist, scientists, educators, who continue to adequately serve the common cause – the music art. Besides, the speaker told about the department’s scientific activity, which has revived in recent years; the teachers are encouraged to seek new and effective forms of concert performances and teaching methods and also leave the history of Ukrainian chamber and instrumental performance for posterity, immortalized in the books, articles and research. N. A. Dikaya, the assistant professor of chamber music, candidate of Arts, presented a new assembly of the Lviv National Music Academy named after Lysenko “Chamber and Instrumental Ensemble: History, Theory, Practice”. Attention of readers was drawn to the articles covering a wide range of issues of history, theory and genre-stylistic specificity of chamber music, aesthetics, composing and performing art, music pedagogy. Scientific publications are not only dedicated to researches of historians, cultural scientists, musicians, musicologists and practitioners, but also are aimed at familiarizing with the activities of the Department of chamber ensemble and quartet of the LMNA, with its history, prominent personalities who were working there, with chamber music – instrumental ensembles, with scientific interests and achievements of Lviv chamber music and pedagogy, with the prospects and plans for the future. The publications are devoted to topical issues of national science and musicology chamber - ensemble issues. It’s a natural result of

the efforts of talented musicians – performers, teachers, researchers; the panorama of Lviv Chamber was significantly complemented – instrumental heritage and envisioning the future in this exciting field of art in the future are paid attention to. The plenary session abounded in a lot of topics: “The role of the teacher training process of Chamber Ensemble and Quartet in the preparation of professional personnel” (A.V. Nikita , Head of the Department of chamber ensemble and quartet of the LNMA), “Ukrainian Chamber - instrumental ensemble as a subject of research of modern musicology” (A.K. Tereshchenko, Doctor of Arts, Professor, member - correspondent of NAM, a leading researcher at the Department of Musicology the IIFE of the M. Rylsky National Academy of Sciences of Ukraine), “Historical - philosophical foundations of chamber music - instrumental ensemble in the light of regional traditions” (L.A. Kiyanovsky, Doctor of Arts, Professor, Head of the Department of History of Music, the LNMA), “Chamber-instrumental creativity of Diaspora” (S.S. Pavlishin, doctor of Arts, Professor, Head of LNMA composition department named after Lysenko), etc.

In the breakout sessions many pressing issues of chamber also sounded – an ensemble perspective, which emphasized the important role of instrumental-ensemble music in contemporary culture and its relevance to the work of composers and performers. These allowed participants to partake in various aspects of chamber music-instrumental creativity, which, in the opinion of Lyubov Kiyanovsky is the most intellectualized by its dialogic nature, proximity to the wise conversation peers. “It provokes the expression of the deep philosophical thought and aesthetic categories, in other genres, intended for other performing compositions disclosed, or hidden behind the “egocentrism” of a solo instrument or singer on the background of orchestral accompaniment. No other genre can hit clean lines, complementing each other; represent a sophisticated mind, which sees the world from different perspectives, reaching it in absolute harmony and perfection. It doesn’t use these usually pure external effects, and is in the field of deep immersion in the spiritual dimension”.

Representatives of Chamber Ensemble and the quartet of Odessa National Academy of Music named after A.V. Neжданov remembered extraordinary and friendly attention of the organizers to their colleagues in other cities. Odessits communicated with an active organizer of the celebration, associate professor of chamber music of LNMA Nina Dikaya with great interest, because next year there will the anniversary of the Odessa’s Chamber Ensemble take place. It has its own history, performance and academic achievement, own traditions of chamber-ensemble music and is ready for creative dialogue with colleagues.
